

Vill inget ont

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Vera har följt med sin pojkvän Anton till familjens sommarstuga, ett gammalt soldattorp. Det sägs att den sista soldaten som bodde där spökar. Vera och Anton ska sova i tält i trädgården och under natten händer det kusliga saker. Någon är utanför tältet. Är det soldaten som spökar? Vad vill han egentligen?

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang. (SV åk 7–9)
- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter. (SV åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna. (SV åk 7–9)
- Kommunikation för olika syften. Hur åsikter, intresse och argument kan uttryckas. (SV åk 7–9)
- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga: skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter. (SV åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier.

Det finns även ämnesövergripande uppgifter.

FÖRE LÄSNINGEN

Titta på bokens omslag och diskutera i klassen:

- Vad på omslaget får det att kännas kusligt?
- Har ni läst någon annan bok av samma författare? Vad var det för bok och vad handlade den om?
- Boken har en prolog, vad är det?

EFTER LÄSNINGEN

Diskutera

Låt eleverna diskutera i grupper eller i klassen:

- Var boken som du tänkte?
- Tycker du att titeln och omslaget passar ihop med berättelsen? Varför? Varför inte?
- Lärde du dig något du inte visste innan? Vad i så fall?
- Om du skulle beskriva boken med ett par ord, vad skulle du säga då?

SAMMANFATTNING

Den här uppgiften finns även i elevens material.

Eleverna ska skriva en kort sammanfattning av vad boken handlar om. De ska använda cirka fem meningar och svara på de här frågorna:

- Vem handlar boken om?
- Vilket är det största problemet i boken?
- Hur börjar det problemet?
- När är problemet som störst?
- Hur slutar allt?

Exempel:

Boken handlar om Vera och hennes pojkvän Anton. Problemet är att de ska sova i tält vid ett torp där det sägs spöka. Det börjar med att de hör ljud utanför tältet och ser en hand. Det är som värst när de vaknar mitt i natten av en röst som säger "Nu kommer jag och tar er". Det slutar med att de förstår att spöket inte var farligt, utan räddade dem från att bli mosade under en lastbil.

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Prolog

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad är ett torp?
Ett torp är ett litet, enkelt hus.
2. Vad gjorde soldaterna i rotarna när det inte var krig?
De arbetade åt bönderna, med jordbruk.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

3. Varför tror du att soldaterna fick ett extra efternamn? Hur tror du att namnen valdes? (Varför fick någon namnet Modig eller Frisk, till exempel?)
Eget svar.

Kapitel 1

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

4. Vad vill Elin att Vera ska titta på?
Hon vill att Vera ska titta på en kort video med en cool dans.
5. Varför längtar Vera till kvällen?
För att hon och Anton ska sova i tält.
6. Hur känns det i Vera när Anton rör vid henne?
Det ilar och hon får gåshud.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

7. Varför säger Anton att Elin är liten och larvig?
För att retas.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

8. Hur gamla tror du att Vera och Anton är?
Eget svar.

Kapitel 2

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

9. Hur ser det ut runt torpet?
Där finns en liten väg, en skog och en äng med kor. (Det är inga hus i närheten.)
10. Vem är Nils Jönsson Starke?
Den sista soldaten som bodde i torpet.
11. Vad säger Anton att grannarna sa om spöket?
Att han inte vill något ont.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

12. Varför ryser Vera trots värmen?
Hon tycker det är obehagligt att tänka på att det spökar i torpet.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

13. Borde Anton ha berättat för Vera om spöket i förväg? Varför? Varför inte?
Eget svar.

Kapitel 3

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

14. Varför sätter de upp tältet på framsidan av stugan?
För att inte vara nära den mörka skogen.
15. Vad är det som är särskilt med Starkes ögon på fotot?
De ser ut som två mörka hål.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

16. Vad menar Anton med att man fattar att han fick namnet Starke?
Han var stor och antagligen väldigt stark.

Fråga bortom raderna (Fundera, ta reda på och ge ett eget svar.)

17. Varför var fotot av soldaten och hans familj svart-vitt?
Eget svar.

Kapitel 4

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

18. Varför tror Pia att stugan var billig att köpa?
Den ligger så nära vägen.
19. Varför tror Anton att den var billig?
På grund av spöket.

Kapitel 5

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

20. Vad är det för konstigt med att de hör göken?
Den brukar bara höras i början av sommaren.
21. Vad är det för konstigt med dörren?
Den glider upp av sig själv.
22. Varför får Vera lite ont i magen?
För att Pia och Jonas verkar lite oroliga.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

23. Varför säger Pia att det inte var någon som knackade?
För att Elin inte ska bli rädd.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

24. Har du varit med om konstiga ljud eller händelser? Har de gått att förklara på något sätt?
Eget svar.
25. Vad menar Pia med att göken hörs i augusti på grund av klimatet?
Eget svar.

Kapitel 6

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

26. Vad ser Vera på utsidan av tältduken?
En hand.
27. Varför vågar Anton gå ut ur tältet?
Han tror att det är hans pappa som skojar med dem.
28. Hur försöker de förklara prasslet i gräset?
De säger att det är ett rådjur.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

29. Varför drar Vera i Antons arm när han tänker gå ut ur tältet?
Hon vill inte att han går ut, så att hon blir ensam kvar.
30. Ge exempel från texten som visar att Vera är rädd.
Hjärtat slår hårt, hon lyssnar spänt, hon vågar nästan inte andas, hon flämtar till.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

31. Har du sovit i tält någon gång? Gillar du att göra det? Varför? Varför inte?
Eget svar.

Kapitel 7

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

32. Varför tycker Vera om att höra ljudet av en bil?
För att det känns normalt.
33. Varför kan det inte ha varit en gren som rörde vid tältduken?
Det finns inga träd i närheten av tältet.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

34. Varför drar Vera upp sovsäcken till näsan?
För att hon vill gömma sig i den./För att det känns tryggare.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

35. Håller du med Vera om att det är lätt att inbilla sig saker? Tror du att det de såg och hörde var inbillning?
Eget svar.

Kapitel 8

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

36. Vem somnar först, Anton eller Vera?
Anton.
37. Vad får Vera att vakna tvärt?
Hon hör en röst (som säger "Nu kommer jag och tar er").

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

38. Vad menas med att mörkret är mjukt?

Att det känns skönt och tryggt.

39. Varför vill Vera tro att hon inbillade sig?

För då finns det inget läskigt utanför tältet.

Fråga bortom raderna. (Fundera och ge ett eget svar.)

40. Är du en sådan som gillar läskiga saker eller inte? Skulle du vilja träffa på ett spöke?

Eget svar.

Kapitel 9

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

41. Beskriv hur rösten låter.

Mörk och dov.

42. Vem drar upp blixtlåset i tältet?

En skugga./Det dras upp av sig självt.

43. Hur förstår Vera att det inte är Pia eller Jonas som är där utanför?

Det luktar fuktig jord och mossa, och sedan ser hon ansiktet.

44. Vart springer Vera och Anton?

In i skogen.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

45. Varför springer de inte in i stugan?

För att Starke står i vägen.

46. Vad menas med att det bränner i lungorna?

Det bränner i lungorna för att de är jättetrötta och andfådda.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

47. När i kapitlet är Vera och Anton som räddast?

Eget svar.

Kapitel 10

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

48. Var är Vera och Anton när de stannar?

De är utanför kyrkan, på kyrkogården.

49. Varför får de bråttom tillbaka till stugan igen?

För att de hör Antons mamma skrika.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

50. Ge exempel från texten som visar att Anton blir förskräckt eller chockad.
Han blir helt blek och han stammar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

51. Vad tror du om Pias skrik? Vad är det som har hänt?
Eget svar.

Kapitel 11

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

52. Vad tar Vera och Anton att ha som vapen?
De tar en gren och en sten.
53. Varför lyser det så starkt utanför torpet?
Det står en lastbil med lysande framlyktor där.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

54. Varför håller sig chauffören om huvudet?
Han är chockad.
55. Varför gråter Jonas?
Han är lättad över att Vera och Anton lever.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

56. Varför tror du att lastbilen körde in i trädgården?
Eget svar.

Kapitel 12

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

57. På vilket sätt menar Vera att soldaten räddade deras liv?
Han räddade deras liv genom att skrämma dem ut ur tältet.
58. Vad säger Anton om "Nu kommer jag och tar er"?
Att det låter som en lek.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

59. Varför har Vera och Anton svårt att somna om?
De tänker på vad som kunde ha hänt, att de kunde ha dött.
60. Varför tror du att Vera ser andra detaljer på fotot av soldaten nu?
Hon inser att han inte ville något ont, utan ville hjälpa dem.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

61. Vet du något om vem som bodde i ditt hem förut? Vill du helst bo i en nybyggd bostad eller en historisk? Varför?

Eget svar.

Kapitel 13

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

62. Vilka är Ingeborg och Per?

De är två av barnen till soldaten Starke.

63. Vem är Elvira?

Starkes fru.

64. Hur gammal blev den yngste sonen?

75 år.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

65. Vad menar Vera med att Starke finns kvar i torpet?

Hon menar att hans själ finns där.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

66. Vad tror du är orsaken till att Ingeborg och Per dog samma år?

Eget svar.

67. Tror du att man kan finnas kvar på något sätt efter att man dött?

Eget svar.

ANALYSFRÅGOR – LIKNELSER

Hans händer är stora som grytlock.

Sömnen kommer som en långsam våg.

Månen lyser som silver.

Rösten är mörk och dov som om den kom ur en brunn.

Ögonen ser ut som två mörka hål.

Hon plaskar i vattnet som en glad liten hund.

Rösten kommer som en vind genom skogen.

TALESÄTT

1. Östergök är tröstergök.
2. Västergök är bästergök.
3. Nordegök är sorgegök.